

ASENDUSKODUTEENUSE RAHASTAMINE JA PERSONAL

JUHEND

Statistilise aruande „Asenduskoduteenuse rahastamine ja personal” esitavad kõik need füüsilisest isikust ettevõtjad, juriidilised isikud, kohaliku omavalitsuse üksuse hallatavad asutused või valitsusasutuse hallatavad asutused, kellele on teenuse osutaja tegevuskohajärgse maavanema poolt asenduskoduteenuse osutamiseks väljastatud kehtiv tegevusluba. Aruanne esitatakse sõltumata asutuse alluvusest ja omaniku liigist.

Aruande esitaja jälgib, et esitatavad andmed oleksid kooskõlas sotsiaalteenuste ja -toetuste andmeregistrisse kantud andmetega (asenduskoduteenust saanud lapsed ja nende teenuse saamise aeg kuudes).

Teenust osutavate asutuste omanike liigitamise aluseks on Statistikaameti omanike liigitus 2013 (<http://metaweb.stat.ee/?siteLanguage=ee>).

Asutuste liigitamisel kasutada 2. taseme klassifikaatorit:

Kood	Nimetus	Selgitus
11	Riik, k.a avalik-õiguslikud üksused	Siia liigitatakse, kui riigi või avalik-õigusliku üksuse (üksus on asutatud vastava seaduse alusel) osalus majandusüksuses on 50% ja rohkem või kuulub riigile või avalik-õiguslikule üksusele 50% ja rohkem varast.
12	Kohaliku omavalitsuse üksus	Siia liigitatakse, kui kohaliku omavalitsuse üksuse osalus majandusüksuses on 50% ja rohkem või kuulub kohaliku omavalitsuse üksusele 50% ja rohkem varast.
21	Eesti erasektor	Siia liigitatakse residendid ning kui riigil ja/või kohaliku omavalitsuse üksusel ei ole osalust majandusüksuses või on osalus alla 50% ja kui riigile ja/või kohaliku omavalitsuse üksusele kuulub alla 50% varast.
22	Välismaa erasektor	Siia liigitatakse mitteresidendid ja kui avalikul või Eesti erasektoril ei ole osalust majandusüksuses või on osalus alla 50% ja kui avalikule või Eesti erasektorile kuulub alla 50% varast.
90	Muu	Välismaa avalik sektor (välisriigi valitsuse kontrollitava juriidilise isiku osalus majandusüksuses on üle 50% või kuulub välisriigi valitsuse kontrollitavale juriidilisele isikule üle 50% varast). Enamusosaluseta või enamusomandiõiguseta (näiteks majandusüksus, kus 1/3 kuulub riigile, 1/3 füüsilisele isikule ja 1/3 välismaisele füüsilisele isikule). Määramata enamusosalusega või enamusomandiõigusega (siia liigitatakse objekte, mille omanikke ei ole võimalik määrata, nt ei ole info omanike kohta kättesaadav).

Tabel 1. Asenduskoduteenuse rahastamine ja kulutused isiku kohta kuus

Kulutused teenuseks kokku – näidatakse eurodes kõik asutuses teenuse osutamiseks tehtud kulud rahastusallikate ja teenust saanud isikute järgi (asenduskoduteenust saanud isikud, v.a Sotsiaalkindlustusameti suunatud teenusekasutajad: saatjata alaealised, inimkaubanduse või seksuaalkuriteo ohvrid).

Ridadel 01–02 näidatakse aasta jooksul teenust saanud isikud teenuse saamise kuude järgi:

- veergudes 1–5 riiklikul hoolekandel olnud lapsed vanusevahemikes 0–2-aastased, 3–17-aastased ning 18-aastased ja vanemad (sh vanuserühmad 3–17 ja 18+ eraldi puudeta või keskmise puudega ja raske või sügava puudega lapsed);
- veerus 6 näidatakse riiklikul hoolekandel olnud laste arv aasta jooksul kokku (**üks kord real 01**), nende teenuse saamise aja kokku kuudes (rida 02) arvutab programm;
- veerus 7 näidatakse osalisel riiklikul hoolekandel olevate vanema avaldusega raske ja sügava puudega laste arvu ja saadud teenuse kuude arvu.

Rida 01 – märgitakse isikud üks kord, kui nende vanusevahemik jääb ühte jaotusse (kogu aruandeaasta on laps vanuses 0–2-a; 3–17-a või 18-a ja vanem) ja neil on puude kohta olnud sama otsus kogu aastal (on või pole raske või sügava puudega laps kogu aruandeaasta). Kui lapse vanusevahemik muutus aasta jooksul või lapsel oli osa aastast määratud raske või sügav puue (mis mõjutab ka asenduskoduteenuse rahastamist peaarha suuruse näol), siis märgitakse laps real 01 tema vanust ja puuet iseloomustavatesse kõigisse veergudesse ja lapse asenduskoduteenuse saamise kuud arvestatakse **real 02** selle järgi kui mitu kuud laps sai teenust vastavas vanuserühmas või puude otsuse kohaselt, sh arvestuses lähtutakse rahastamise loogikast, mis on kehtestatud valdkonna eest vastutava ministri määrusega „Riigieelarvest rahastatava asenduskoduteenuse minimaalne ja maksimaalne maksumus asenduskoduteenust saama õigustatud lapse kohta kalendrikuus ja -aastas ning rahastuse jaotuse tingimused ja kord“. Arvestus toimub järgmiselt:

- Kui asenduskoduteenust saama õigustatud lapsele hakatakse asenduskoduteenust osutama või lõpetatakse asenduskoduteenuse osutamine kalendrikuu keskel, siis arvestatakse selle kuu maht real 02 nimetatud kalendrikuu osas proportsionaalselt asenduskodus viibitud päevade arvuga.

- Lapse 3-aastaseks saamisel arvestatakse ta 0–2-aastaste vanuserühma selle kuu lõpuni, mil tal täitus 3 aastat.
- Puude otsuse puhul arvestatakse ta raske või sügava puudega laste hulka alates otsuse kalendrikuule järgnevast kalendrikuust ja puude otsuse kehtivuse lõppemise korral arvestatakse raske või sügava puudega lapse kuid kuni puude määramata jätmise kalendrikuu lõpuni.

Veeru 6 real 01 kajastatakse isikute arv kokku üks kord, seega võib rea 01 veerg 6 olla väiksem kui sama rea veergude 1–5 summa, kuivõrd sama isik võib olla märgitud mitmes veerus (näiteks nii veerus 1 vanusena 0–2 kui veerus 2 vanusena 3–17), kuid veerus 6 tuleb sama isikut näidata üks kord. Rida 01 veerg 6 = või < kui veergude 1–5 summa (read 02–12 ehk teistes ridades $v_6 = v_1 + v_2 + v_3 + v_4 + v_5$ – arvutab programm).

Rida 02 – märgitakse teenuse saamise kuud kokku (kuni 2 kohta peale koma, näiteks 3 ja veerand kuud arvestatakse 3,25) vastavalt teenust saanud isikute vanusele või puudele või teenuse saamise alusele (riiklik asenduskoduteenus, vanema avalduse alusel või Sotsiaalkindlustusameti suunamisel).

Rida 03 – märgitakse teenust saanud isikud üks kord aruandeaasta lõpu seisuga, arvestades isikute vanust, puuet ja teenuse saamise alust (riiklik asenduskoduteenus, vanema avalduse alusel või Sotsiaalkindlustusameti suunamisel).

Read 04–08 kajastavad eurodes asutuses teenuse osutamiseks tehtud kõiki kulusid rahastusallikate järgi.

Rida 04 – arvutab programm allridade summana.

Rida 05 – näidatakse teenuse kasutajate endi ja/või nende eest teiste pereliikmete või ülalpidamiskohustuslaste poolt tasutud summad, sealhulgas lapse ülalpidamiseks tehtud kulutused, mida on eestkostja loal kasutatud lapse arvel hoiustatud varadest.

Rida 06 – näidatakse kohaliku omavalitsuse üksuste eelarvetest teenuse osutamiseks eraldatud rahalised vahendid; ei näidata teenuse kasutaja poolt või tema eest kohalikule omavalitsusele teenuse eest tasutud summasid, mille omavalitsus kannab teenuse osutajale – need on teenuse kasutaja ehk isiku poolt finantseeritud kulud.

Rida 07 – näidatakse riigieelarvest teenuse osutamiseks eraldatud rahalised vahendid.

Rida 08 – näidatakse kõik eespool loetlemata allikatest laekunud vahendid asenduskoduteenus osutamiseks.

Rida 09 – arvutab arvutiprogramm, seda aruande koostaja ei täida.

Tabel 2. Asenduskoduteenus kasutajatega tegelevad põhitöötajad ja nende keskmine töötasu

Näidatakse töötajad, kes tegelevad otseselt asenduskoduteenus osutamisega (töölepingu, töövõtulepingu, käsunduslepingu või muu võlaõigusliku lepingu alusel). Ei märgita asutuse töötajaid, kes tegelevad teiste teenuste osutamisega (nt tegevusjuhendajad). Samuti ei märgita töötajaid, kelle tegevus on asutuses tervikuna sisse ostetud (st mitte töölepingu ja töövõtulepingu alusel) või seotud asutuse üldise tegevuse tagamisega. Asutuse üldise tegevusega seotud töötajad (asutuse juhid, raamatupidajad ja teised juhtkonda kuuluvad töötajad ning koristus-, toilitlus-, majandus- ja muu personal, kes ei tegele vahetult teenuse osutamise ja teenuse saajatega) näidatakse aruandes „Hoolekandeaustus“.

Käesoleva tabeli real „muu“ näidatakse asutuse juhtkonda või juhtiv-keskastme spetsialistide hulka kuuluvad töötajad ainult juhul, kui nad tegelevad otseselt teenuse kasutajatega.

Read 01–05 täidetakse vastavalt kasvatusalatoötajate kvalifikatsioonile, mis on sätestatud sotsiaalhoolekande seaduse §-des 123 ja 124.

Abikasvataja omab vähemalt keskharidust ja on läbinud sotsiaaltöö ja pedagoogika täienduskoolituse või on sellele registreerunud. Kui töölepingu sõlmimisel on abikasvataja eespool nimetatud täienduskoolitusele registreerunud, peab ta selle läbima vähemalt kolme aasta jooksul abikasvataja ametikohale tööleasumisest arvates.

Nooremkasvataja omab: 1) vähemalt keskharidust ning pedagoogilist või sotsiaaltöölalast riiklikult tunnustatud kutse- või kõrgharidust või 2) vähemalt keskharidust ning ta on läbinud sotsiaaltöö ja pedagoogika täienduskoolituse.

Kasvatajal on vähemalt 1-aastane lastega töötamise kogemus ja ta omab: 1) vähemalt keskharidust ja pedagoogilist riiklikult tunnustatud kutse- või kõrgharidust ning on läbinud sotsiaaltöö täienduskoolituse; 2) vähemalt keskharidust ja riiklikult tunnustatud kutse- või kõrgharidust sotsiaaltöö alal ning on läbinud pedagoogika täienduskoolituse või 3) vähemalt keskharidust ning on läbinud sotsiaaltöö ja pedagoogika täienduskoolituse.

Vanemkasvataja omab vähemalt 3-aastast töökogemust laste hoolekande valdkonnas, on juhendanud vähemalt kolm kuud praktikante, nooremkasvatajaid või kasvatajaid ja on koostanud erialase uurimistöö või osalenud laste hoolekande arendustegevuses ning omab: 1) vähemalt keskharidust ja pedagoogilist riiklikult tunnustatud kutse- või kõrgharidust ning on läbinud sotsiaaltöö täienduskoolituse või 2) vähemalt keskharidust ja riiklikult tunnustatud kutse- või kõrgharidust sotsiaaltöö alal ning on läbinud pedagoogika täienduskoolituse.

Perevanem on vähemalt 25-aastane füüsiline isik, kes vastab vähemalt kasvatajale kehtestatud nõuetele ja kellel on vähemalt nooremkasvatajale kehtestatud nõuetele vastav abiline (perevanemaga töötav abiline märgitakse kasvatajate all).

Rida 06 – näidatakse perevanematest need, kes on tööl perevanema lepinguga lähtuvalt sotsiaalhoolekande seaduse § 124¹ (Perevanema leping) tingimustest.

Rida 08 – näidatakse kasvatuses seotud töötajad, kelle kvalifikatsioon ei vasta kasvataja ametikohale kehtestatud nõuetele (pole läbinud abikasvatajatele ettenähtud täienduskoolitust sotsiaalhoolekande seaduse § 123 lõikes 3 määratud aja ehk kolme aasta jooksul). Asenduskoduteenuse osutaja on kohustatud tagama, et temaga lepingulises suhtes olev kasvatusala töötaja vastaks sotsiaalhoolekande seaduse §-des 123 ja 124 sätestatud nõuetele.

Ridadel 09–15 kajastatakse teised spetsialistid, kes tegelevad otseselt asenduskoduteenust saavate lastega (ka täisealiste teenusekasutajatega).

Rida 16 – näidatakse eelnevatel ridadel mitte kajastatud spetsialistid, kes tegelevad asenduskoduteenust saavate lastega (ka täisealiste teenusekasutajatega), ning ka asutuse juhtkonda või juhtiva keskkastme spetsialistide hulka kuuluvad töötajad **ainult juhul**, kui nad tegelevad otseselt asenduskoduteenuse kasutajatega.

Töölepingu alusel töötavad isikud jaotatakse täis- ja osatööajaga töötajateks:

- 1) täistööajaga töötaja on isik, kelle töönädala pikkus on reeglina 40 tundi. Teatud puhkudel võib olla täistööaeg lühem (alaealine, tervisekahjulikul tööl töötaja, õpetaja jne) või pikem nädal töösisekorra eeskirja järgi;
- 2) osalise tööajaga töötaja on isik, kes töötab osalise tööpäeva või osalise töönädala/kuuga; kes töötab ajutiselt osalise tööajaga tööandja algatusel.

Töövõtulepinguga, käsunduslepinguga töötaja on isik, kellega on sõlmitud töövõtuleping või käsundusleping ja kelle töötasult maksab sotsiaalmaksu tööandja.

Täidetud ametikohtade arv (veerg 1) – näidatakse ametikohal töötamise koormus (töömahu järgi) aruandeaasta lõpu seisuga. Aruandeperioodi lõpu seisuga peatatud töölepinguid (tööandja koosseisunimekirjas olevaid lapsehoolduspuhkusel või ajateenistuses viibijaid) ei arvestata.

Töötajate arv aasta lõpus (veerg 2) – näidatakse aruandeaasta lõpu seisuga tegelikult töötavate füüsiliste isikute arv, olenemata sellest, kas isik töötas täis- või osalise koormusega (aruandeperioodi lõpul tööandja koosseisunimekirjas olevaid lapsehoolduspuhkusel või ajateenistuses viibijaid ei arvestata).

Aasta keskmine töötajate arv taandatud täistööajale (veerg 3) – arvu leidmiseks summeeritakse kuude töötajate keskmised arvud (isik-kuud) ja jagatakse 12-ga (12 kuud töötanud isik täisajaga $12 \times 1 / 12 = 1$; kuus kuud töötanud isik täisajaga $6 \times 1 / 12 = 0,5$).

Kui isik on töötanud mõnes kalendrikuus vähem kui terve kuu, siis arvestatakse proportsionaalselt töötatud tööpäevade ja kalendrikuus tema ettenähtud tööpäevade järgi isiku kuu maht (näiteks kui isik töötas 10 päeva kalendrikuust, milles oleks pidanud töötama 20 päeva, siis see kalendrikuu läheb arvesse töötatud mahus $0,5$ sest $10 / 20 = 0,5$).

Osalise tööajaga töötajad arvestatakse proportsionaalselt töötatud aja järgi (näiteks töötaja, kes töötab lepingu järgi 10-tunnise tööpäevaga, arvestatakse $0,25$ -na, sest $10 / 40 = 0,25$ – eelduseks on, et täistööaeg = 40 tundi nädalas). Kui töötajate tööaeg arvestatakse summeeritult arvestusperioodi kohta (graafiku alusel töötavad isikud, kelle puhul ei pruugi olla iga tööpäeva kohta täistööaja normiks 40 tundi), siis lähtutakse arvestusperioodil töötaja töötatud koormusest.

Näide aasta keskmise töötajate arvu leidmiseks taandatuna täistööajale:

- üks töötas täistööajaga (koormus 1,0) 11 kuud ja 1 kuu 21 tööpäevast 12 – arvestus täistööajale $(11 \times 1) / 12 + (12 / 21) / 12 = 0,96$
- teine töötas 11 kuud koormusega 0,5 – arvestus täistööajale $(11 \times 0,5) / 12 = 0,46$
- kolmas töötas 7 kuud koormusega 0,5 – arvestus täistööajale $(7 \times 0,5) / 12 = 0,29$
- neljas töötas 12 kuud koormusega 0,25 – arvestus täistööajale $(12 \times 0,25) / 12 = 0,25$

Seega on kõigi näites toodud töötajate aasta keskmine arv taandatult täistööajale $0,96 + 0,46 + 0,29 + 0,25 = 1,96$.

Täistööajale taandatud töötajate keskmist arvu on võimalik leida ka, jagades aastast töötatud tundide arvu tööajanormtundidega aastast.

Täpsemalt on aasta keskmise töötajate arvu taandatult täistööajale arvestamiseks võimalik kasutada ka Statistikaameti selgitust aadressil: http://pub.stat.ee/px-web.2001/Database/Majandus/12Palk_ja_toojeukulu/01Palk/02Aastastatistika/PA_5311.htm

Töötasu kokku (veerg 4) – näidatakse kõik arvestatud töötasu liigid: põhitasu, regulaarne lisatasu (k.a kvalifikatsiooni-, keele- ja staažitasu jt regulaarsed tasud), lisatasud ületundide, öisel ajal, riigipühadel ja puhkepäevadel töötamise eest. Siia kuuluvad ka lisatasud ja preemiad (kuu-, kvartali- ja aastapremia, jõulutoetus jms) ning põhi- ja lisapuhkuse (k.a puhkusekompensatsioonid) tasu, taseme- ja tööalasel koolitusel viibimise ajal makstud tasud jms.

Summad näidatakse brutopalgana koos tasudelt kinnipeetud kohustuslike maksetega (nt koos tulumaksuga, töötaja töötuskindlustuse ja pensionikindlustuse II samba maksuga, kui need maksud peeti kinni).

Siia ei kuulu ühekordsed preemiad tähtpäevade puhul, toetus juubeli, sünni, surma puhul ning hüvitised töösuhte lõpetamisel ega ka mitterahaline tasu (boonustasu).

Keskmine töötasu kuus (veerg 5) – arvutab arvutiprogramm, aruande esitaja ei täida. Töötasu kokku (veerg 4) jagatud aasta keskmise taandatud täistööajaga (veerg 3) / aasta kuudega ehk 12-ga.

Read 07 ja 17 – arvutab arvutiprogramm, aruande esitaja ei täida.